

Novel·la històrica: tan semblants, tan diferents

■ **ot i que semblava un gènere**

de naturalesa estrictament romàntica, la novel·la històrica ha mantingut el seu pes en el conlitterari del nostre temps. Per a als autors, la història ha estat el marc per construir metàfores polítiques o fictives sobre el món contemporani. A d'altres, una reserva d'exotismes i d'aisatges per a l'aventura. El que és cert és que el gènere ha mantingut una capacitat de fascinació que va més enllà de la pedagogia històrica dels creadors i de la vanteria científica per als lectors.

És la sensació que l'èxit de la novel·la històrica com a gènere —superior a l'èxit editorial de la història pròpiament dita— neix d'una doble sorpresa: el contacte amb el passat que només la narrativa de ficció ens pot oferir del tot. Dues coses que semblen contradictòries i que curiosament esdevenen complementàries. En primer lloc, la sorpresa de veure a quin punt les persones, les seves motivacions, els seus anhels bàsics, els seus mals de la seva conducta, som prou semblants al llarg dels temps. En segon lloc, la sorpresa de veure a quin punt les persones en les seves actituds, en les seves visions del món, en les seves formes de vida, som tan diferents al llarg dels temps. Aquesta tensió entre la semblança i la diferència, i les unes motivacions que ens permeten identificar-nos i unes formes de vida que alimenten la nostra necessitat d'exotisme, fa que la novel·la històrica sigui tan fascinant.

Perquè, al cap i a la fi, la novel·la és una forma de posar-nos nosaltres mateixos en situacions allunyades i que ens porten a l'extrem, al límit, a la frontera. Si l'home i la dona de l'any 1000 fossin substancialment diferents, no ens seria possible identificar-nos amb ells. No seríem nosaltres. Cal subratllar-ne les semblances. Però la novel·la ens permet

CONSEJERIA DE CULTURA GENERALITAT VALENCIANA

“La novel·la històrica crea una tensió entre unes motivacions que ens permeten identificar-nos i unes formes de vida que alimenten la nostra necessitat d'exotisme.”

agafar aquests personatges i agafar-nos també nosaltres mateixos i situar-nos en marcs i en peripècies molt diferents, que esdevenen metàfores dels límits, que de vegades són la visió exagerada i extremada d'elements que es donen en una altra proporció en la nostra realitat més pròxima.

La novel·la històrica no és, per a mi, història recreativa. Explicarem amablement als contemporanis com era l'any 1000. No és una edulcoració del discurs històric per fer-lo més empassador. És una tècnica narrativa per posar en tensió la semblança i la diferència, que s'ali-

menta de la nostra necessitat d'accedir a d'altres móns, de la nostra voluntat d'exotisme, però també de la nostra necessitat d'identificació. La novel·la històrica no és una patologia del nostre temps ni del nostre país, que demanin refugiar-se en el passat contra les complexitats del present. Al contrari, és una forma de parlar del present. Perquè tota novel·la parla inevitablement del seu autor i del temps del seu autor. La novel·la històrica també, la novel·la històrica especialment.

Vicenç Villatoro